

Mál nr. 84/2020**M og
V v/ ábyrgðartryggingar bifreiðarinnar A.****Ágreiningur um rétt til að skerða bætur til farþega sem tók sér far með ölvuðum ökumanni.****Gögn.**

Málskot, dags. 4.3.2020, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 8.4.2020, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Laust eftir kl. 3 aðfaranótt 15. nóvember 2018 var M farþegi í bifreiðinni A er hún valt í Óslandi á Höfn í Hornafirði. M varð fyrir meiðslum, einkum á hægri olnboga. Í lögregluskýrslu sem tekin var af M kemur fram að hann hafi verið í áhöfn báts sem hafi legið við bryggju í höfninni á Höfn. Hann hafi ásamt nokkrum skipsfélögum sínum verið staddur á tileknu veitingahúsi á Höfn er ökumaður A ásamt tveimur öðrum hafi komið og hafi hann sest niður með þeim og þeir tekið að spjalla. Þegar kom að lokun veitingastaðarins hafi hann ætlað að fá far í bátinn með ökumanni A og einum til viðbótar. Hafi þeir ekið af stað og hafi M setið í hægri framsæti við hlið ökumanns og hinn farþeginn setið í aftursæti. Skömmu áður en slysið varð kvaðst M hafa sagt ökumanninum að þeir væru ekki á leið að réttri bryggju þar sem báturinn hafi legið við aðra bryggju. Við það hafi ökumaðurinn snúið við, en farið of hratt í beygjuna eða ekið upp á kantstein eða eitthvað slíkt með þeim afleiðingum að A hafi í kjölfarið farið á hliðina. M kvaðst umrætt kvöld hafa verið að drekka áfengi. Hann kvaðst ekki hafa tekið eftir ölvunarástandi ökumannsins og ekkert hafa verið að spá í það. Þá kvaðst hann „eiginlega ekki“ hafa tekið eftir að ökumaðurinn hafi verið að drekka áfengi um kvöldið og kvað nei við því hvort honum hafi verð kunnugt um að ökumaðurinn hafi verð að drekka áfengi þegar hann settist upp í bíl hjá honum.

Eftir slysið hafði lögregla upp á ökumanni A þar sem hann var á ferð í annarri bifreið. Segir í skýrslu lögreglunnar að ökumaðurinn hafi sýnilega verið ölvuður. Ökumaðurinn var færður á lögreglustöð þar þar sem dregið var úr honum blóðsýni kl. 4:14 og 5:20 auk þess sem tekið var þvagsýni kl. 4:50. Samkvæmt fyrri blóðsýninu reyndist áfengismagn í blóði ökumannsins vera 1,57‰ og 1,33‰ í því síðara. Áfengismagn í þvagsýninu mældist 1,99‰.

M hefur krafist bóta úr ábyrgðartryggingu A hjá V vegna þess líkamstjóns sem hann hlaut við bílveltuna. V hefur fallist á bótaskyldu, en einungis að 1/3 hluta þar hann hafi verið meðvaldur að tjóninu af stórkostlegu gáleysi með því að hann þáði far með ölvuðum ökumanni umrætt sinn.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 45. gr. umferðarlaga nr. 50/1987, sem í gildi voru er slysið varð 15. nóvember 2018, mátti enginn stjórna eða reyna að stjórna vélknúnu ökutæki, ef hann var undir áhrifum áfengis. Þá var kveðið á um það í 3. mgr. sömu lagagreinar að ökumaður taldist óhæfur til að stjórna ökutæki ef vínandamagn í blóði hans nam 1,20‰ eða meira.

Í 1. mgr. 88. gr. laganna var mælt fyrir um það að sá sem ábyrgð ber á skráningarskyldu vélknúnu ökutæki skuli bæta það tjón sem hlýst af notkun þess enda þótt tjónið verði ekki rakið til bilunar eða galla á tækinu eða ógætni ökumanns. En í 2. mgr. var kveðið á um það að bætur fyrir líkamstjón mætti lækka eða fella niður ef sá sem varð fyrir tjóni var meðvaldur að tjóninu af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi.

Í ljósi þess áfengismagns sem mældist í blóði ökumanns A var hann að lögum óhæfur til að aka bifreiðinni. Samkvæmt skýrslu lögreglu var hann sýnilega ölvuður þegar lögregla hafði afskipti af honum skömmu eftir slysið. M og ökumaðurinn höfðu um einhverja stund setið að spjalli á vínveitingastað þar til kom að lokun staðarins og þaðan fóru þeir út og héldu í ökuferðina. Þegar litið er til þessa og þess mikla áfengismagns sem mældist í blóði ökumannsins átti M ekki að dyljast að hann var undir verulegum áfengisáhrifum þegar ferðin hófst. Verður að þessu athuguðu að virða það M til stórkostlegs gáleysis að taka sér far með ökumanninum. Í ljósi dómaframkvæmdar hér á landi á undanförunum árum þykir mega beita heimild 2. mgr. 88. gr. þágildandi umferðarlaga til að skerða

bætur vegna líkamstjóns M. Að öllum atvikum virtum þykir rétt að skerða bætur til M að helmingi og að skapi eigi hann þá rétt á bótum að helmingi úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum að helmingi úr ábyrgðartryggingu A, bifreiðarinnar hjá V.

Reykjavík, 5. maí 2020.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.